

DuiNBehouD in ActiE

MET BIJDAGEN VAN HENK VAN BOURGONJE, NIKO BUITEN, ARNOUD VAN DER MEULEN,
JULIUS RÖNTGEN, TON VAN DER SCHIE, LOUDI STOLKER EN RICHARD STRUIK

In Memoriam Jan van den Ende (1922 – 2008)

19 oktober overleed Jan van den Ende, een van de meest betrokken donateurs van de Stichting Duinbehoud. Jan heeft binnen de SDB vrijwel alle rollen vervuld die mogelijk waren: Hij was bestuurslid, adviseur, duinconsulent en maker van films over de duinen. Dit alles deed hij met grote toewijding en volharding.

Het consulentenschap kon rustig aan hem worden overgelaten. Jan wist altijd de verantwoordelijken te vinden en hen zo nodig, vriendelijk doch dringend, net zo lang te achtervolgen tot hij zijn zin kreeg, hetgeen vaak lukte. Ook was hij vrijwel op elk consulentenweekend van de partij: leergierig en onvermoeibaar, altijd aangenaam en onderhoudend gezelschap.

In 1991 maakte Jan in opdracht van onder meer SDB de film Duinbehoud. De SDB wilde in die film aantonen dat de duinen bedreigd werden maar Jan filmde zo mooi dat die boodschap in het gedrang kwam. Zijn laatste film Zand, Wind, Water in opdracht van het Duinwaterbedrijf Zuid Holland heeft hij deze zomer nog kunnen presenteren. Dat was een feestelijke bijeenkomst met veel bezoekers, lovende woorden en een indrukwekkend mooie film. Zo mooi dat je je als toeschouwer niet meer realiseerde dat zijn films ook het product waren van afzien, geduld oefenen en toeslaan als de kansen zich voordeden. Soms moest Jan erg veel geduld hebben zoals toen hij zo graag een aanvliegende visarend wilde filmen en hij daarop acht dagen moest wachten. "Ja we hebben alle acht dagen op de uitkijk gestaan", zei hij.

In mei ontmoette ik Jan op een bijeenkomst in Meijendel. Jan vertelde dat hij net uit het ziekenhuis was ontslagen. Hij was niet optimistisch over zijn toekomstperspectief maar sprak daar relativerend en met humor over. Jan is 86 jaar geworden, heeft een veel bewogen leven achter de rug en laat ons prachtige films na die een inspiratiebron zijn voor velen die te weinig weten van de natuur in het algemeen en de duinen in het bijzonder. Wij zijn hem veel dank verschuldigd en wensen Monique veel sterkte dit verlies te aanvaarden.

Loudi Stolker

LANDELIJK NIEUWS

ZANDSUPPLETIES

De verdediging van de Nederlandse kust zal de komende jaren stevig ter hand worden genomen. Dit zal hoofdzakelijk worden uitgevoerd door zandsuppleties. Het zand dat hiervoor nodig is zal voor de Nederlandse kust zelf worden gewonnen. Nu kunnen zandwinning en -suppleren grote gevolgen hebben voor de geomorfologie en ecologie van zowel het mariene als kust- en duinmilieu. Op winningslocaties kan het in het meest ongunstige geval, wel een decennium duren voordat het bodemleven zich weer herstelt. Dit kan gevolgen hebben voor bijvoorbeeld vissen en zeevogels. Ook kunnen duinvormende processen worden verstoord door de toepassing van te grof zand. Maar

suppleties van de Hollandse kust zouden ook van invloed kunnen zijn op de bodemgesteldheid van de Waddenzee. Veel is op dit gebied nog onbekend. Duidelijk is dat er een invloed is, maar in welke mate nog niet. Om dit nu in goede banen te leiden zijn Stichting Duinbehoud, Stichting de Noordzee, Vogelbescherming Nederland en de Waddenvereniging in overleg getreden met Rijkswaterstaat. De uitkomst van dit overleg zal een convenant zijn waarin zowel kustveiligheid als bescherming van natuurwaarden worden gewaarborgd.

ZUID-HOLLAND

BOUWPLANNEN IN DE HAAGSE ZWAKKE SCHAKELS

Momenteel spelen er twee plannen voor het bouwen van woningen met hoogbouw in de

zwakke schakels. Bij Kijkduin zijn bouwvoorstellen voor 800 tot 1000 woningen tussen de N2000 gebieden Solleveld en het Westduinpark. Het plan behelst ook verdere bebouwing in de huidige afslagzones van de Zeewering. Hoewel de plannen buiten de begrenzing van N2000 blijven, zullen ze een goede realisering van de EHS in de weg zitten en het gebrek aan recreatieopvang buiten N2000 vergroten. De problemen met verkeer en milieu, die ter plaatse spelen worden alleen maar groter. Bij Scheveningenhaven zijn er plannen voor een vierde haven, met een diepe vaargeul en een terminal voor de grote cruiseschepen. De haven met woongebied zal het Westduinpark voor eenderde deel afsluiten van zee. Dit project wordt getrokken door wooncorporatie Vestia. De bouw van woningen, inclusief hoogbouw, moet voor de financiering van deze plannen zorgen. De effecten lijken sterk op die bij Kijkduin. De bouw zal de Duinnatuur alleen maar in moeilijker vaarwater brengen, om over de effecten op een goed kustbeheer maar niet te spreken.

MODELHUISJE MOET WEG UIT SOLLEVELD

Op het terrein van Camping de Molenslag is zonder enige vorm van procedure opeens een huisje uit de grond gestampt. Het gaat om een modelhuisje. De kans bestaat dus dat er meer huisjes komen. De Gemeente Westland wil het gebouw legaliseren door achteraf een bouwvergunning te verlenen. De provincie gaat echter, na een melding van Duinbehoud, handhavend optreden in het kader van de Natuurbeschermingswet. Voor de camping bestaan niet alleen plannen voor vakantiehuishjes. De gemeente en Dario Fo (Ondernemers in de Kunst) willen er een theater bouwen. Daarom is het nu extra interessant hoe de provincie zich opstelt ten opzichte van bebouwing van het campingterrein.

NOORD-HOLLAND

FIETSPAD WIJK AAN ZEE LANGS OOSTELIJK TRACÉ

De gemeente Velsen en de Provincie Noord-Holland willen langs de kust ten zuiden van Wijk aan Zee een fietsverbinding aan te leggen die aansluit op de veerpont. Stichting Duinbehoud is tevreden dat gekozen is voor het oostelijke tracé. Aanvankelijk ging de voorkeur van de gemeente uit naar een westelijk tracé, dwars door een waardevol duingebied. De

Modelhuisje moet weg
uit Solleveld

Stichting Duinbehoud had daar ernstige bezwaren tegen, maar volgens de gemeente was een oostelijk tracé (langs de Reyndersweg) civieltechnisch niet mogelijk. Inmiddels is nader onderzoek gedaan naar de civieltechnische problemen en blijkt dat die op te lossen zijn. De gemeente Velsen zet dan ook in op een oostelijk tracé.

RANDEN NATIONAAL PARK ZUID-KENNERLAND VERROMMELLEN EN SLIBBEN DICHT

Het Nationaal Park Zuid-Kennemerland heeft grote waarden op het gebied van natuur, landschap en extensieve recreatie. Er zijn in de randen van het park echter ontwikkelingen gaande die de waarden van het park schaden. Soms komt dit omdat het niet anders lijkt te kunnen, maar soms ook worden de waarden niet herkend, of erger niet erkend. Zo worden er steeds meer lichtmasten op sportvelden aan de rand van het park geplaatst, terwijl we weten dat de natuur van het park daaronder lijdt. Zo komen er meer geluidsdagen voor het circuit van Zandvoort, terwijl er een stiltegebied naast ligt waar mensen uit de drukke Randstad voor hun rust en ontspanning heen gaan. Dit zijn slechts enkele voorbeelden. Gemeenten spelen in deze verrommeling in de randen van het park een belangrijke rol doordat zij de ontwikkelingen toestaan, zonder overleg met de terreinbeheerders. Stichting Duinbehoud probeert samen met belanghebbenden en omwonenden deze negatieve ontwikkeling voor het park te keren, onder meer door het indienen van bezwaarschriften en het inspreken tijdens hoorzittingen en raadscommissievergaderingen.

FRISBEEGOLFBAAN STOPGEZET

In Wijk aan Zee, langs de duinen aan de Reyndersweg, had een beheerder van een bunker een frisbeegolfbaan aangelegd. Er stonden stalen palen met een korf eraan in een duinstrook. Spelers moesten er zo snel mogelijk een circuit afleggen. De natuur-

waarde van deze duinen is zeer hoog. Stichting Duinbehoud heeft aan de gemeente Velsen gevraagd om geen medewerking te verlenen aan de uitvoering van dit plan en om ook geen vergunning hiervoor af te geven. Intussen was men toch gaan spelen en zag je sporen van vernieling in het duin. In juli 2008 heeft onze consultant in Wijk aan Zee de AID geïnformeerd over een overtreding in het kader van de Flora- en faunawet. In september 2008 liet LNV weten dat de initiatiefnemer de organisatie van activiteiten, die verband houden met het frisbeegolfspel, tot nader te bepalen datum heeft gestaakt. Onze consultant blijft de zaak in de gaten houden.

MAAIEN IN ORANJEZON OP WALCHEREN

Om verruiging tegen te gaan werd in Oranjeston op Walcheren reeds zo'n dertig jaar geleden een proef met maaibeheer uit-

gevoerd. Het duinriet verdween grotendeels maar van een bloemrijk duin was geen sprake. Elders in het duin werden gefaseerd stukken afgeplagd en met succes. In het westelijke gedeelte verschenen zo waar koningsvarens. Op een tweetal plaatsen dook parnassia op, een absoluut fenomeen in deze duinen. Helaas rukt nu kruipwilg en berk dusdanig op, dat de behaalde winst weer verloren dreigt te gaan. De Werkgroep Duinbehoud Midden Zeeland heeft het Zeeuwse Landschap geadviseerd ook in de voorzomer te maaien om de bijzondere vegetatie een steuntje in de rug te geven. Door de verminderde dynamiek en de luchtverontreiniging moeten beheerders schijnbaar onnatuurlijke maatregelen nemen, zoals plaggen en maaien om de unieke duinnatuur te behouden. Daarbij is de frequentie en het moment waarop gemaaid wordt van belang. Natuurlijk kunnen financiële middelen een beperkende factor zijn. De Werkgroep denkt mee met de beheerder.

OPRUKKEND LICHT

We hebben als Duinbehoud in een recreatiegebied als Walcheren in toenemende mate te maken met oprukkend licht. Onlangs plaatste een strandtenthouder een tweetal oriëntatielichten bij de trap die naar zijn paviljoen voert. Stay-Okay wilde in 2008 een laan vanaf de parkeerplaats naar het kasteel Westhove binnen het NB-wetgebied geheel van Led-verlichting voorzien opdat een enkele, late, winterse toerist dankzij Led het bed zou vinden. Na overleg werd bij de "P" een schakelaar aangebracht, die bediend kan worden en ervoor zorgt dat het licht na enige tijd weer dooft. Voor Duinbehoud is het steeds de taak om scherp te blijven en met creatieve oplossingen te komen, zodat op lange termijn bij de planmakers misschien een lampje gaat branden!

DUINBEHOUD ZOEKT VRIJWILLIGERS

Redactieleden DUIN

Ben je een makkelijke schrijver en/of fotograaf en heb je een hart voor de duinen, dan is er een mogelijkheid om de redactie van DUIN te komen versterken. Vier keer per jaar zorgt de redactie voor het verzamelen van tekst en beeld over interessante kustonderwerpen. Journalistieke vaardigheid is een pre.

Duinconsulenten

De belangrijkste taak van een duinconsulent van Duinbehoud is het signaleren van ontwikkelingen in de regio die verband houden met natuur en landschap in het duingebied. Dit kunnen zowel positieve ontwikkelingen zijn (b.v. herstel van natuur) als negatieve ontwikkelingen (b.v. de aanleg van een weg door de duinen). Een duinconsulent die meer wil doen dan alleen informatie doorgeven aan het bureau in Leiden kan ook zelf actie ondernemen. Consulenten dragen ook bij door het geven ook voorlichting of het werven van nieuwe donateurs. Voor verschillende regio's is Duinbehoud nog op zoek naar een DUINconsulent. Kijk hiervoor op www.duinbehoud.nl. Aangesloten zijn bij een lokale natuurorganisatie is een pre.

Voor meer informatie: mail met stichting@duinbehoud.nl of bel 071-5143719.